

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Директора Шибиринівської ЗОШ І-ІІІ ст

Михайло-Коцюбинської селищної ради

Чернігівського району Чернігівської області

31 серпня 2022 року №22-о

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

адаптаційного циклу базової середньої освіти (5-6 класи)

**КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ШИБИРИНІВСЬКОЇ
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ
МИХАЙЛО-КОЦЮБІНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
ЧЕРНІГІВСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
(ШИБИРИНІВСЬКА ЗОШ І-ІІІ СТ)**

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою Комунального закладу Шибиринівської загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів

(Шибиринівська ЗОШ І-ІІІ ст)

Михайло-Коцюбинської селищної ради

Чернігівського району Чернігівської області

Протокол від 31 серпня 2022 року №2

Період реалізації: 2022-2023 та 2023-2024 навчальні роки

1 Вступна частина

Освітня програма адаптаційного циклу базової середньої освіти (5-6 класи) Комунального закладу Шибишинівської ЗОШ I-III ступенів Михайло-Коцюбинської селищної ради (Шибишинівська ЗОШ I-III ст) Чернігівського району Чернігівської області, (далі- Освітня програма закладу), розроблена на основі Типової освітньої програми затвердженої Наказом МОН України № 235 від 19.02.2021 р «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» і ґрунтується:

- ❖ на законах України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту»;
- ❖ на Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р);
- ❖ на Державному стандарті базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898).

Тип закладу: заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою

Метою Освітньої програми закладу є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Завдання Освітньої програми закладу – це реалізація мети Освітньої програми закладу через врахування вікових та індивідуальних особливостей розвитку і потреб учнів, що ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;
- забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;
- становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;

- формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;
- створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Завдання освітніх ліній у 5-6 класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу.

Основними формами організованої освітньої діяльності здобувачів освіти є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних

ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного

здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Освітня програма закладу освіти може коригуватись, враховуючи особливості освітньої діяльності.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Навчання за Освітньою програмою закладу можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Шибиринівської ЗОШ I-III ст досягли відповідних результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від

10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

3. Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) на адаптаційному циклі базової середньої освіти і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) Шибиринівської ЗОШ I-III ст сформовано для закладу з навчанням українською мовою (додаток 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року № 235 (таблиця 1)

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин, 5 клас 2022-2023 н.р.	Кількість годин, 6 клас 2023-2024 н.р.
Мовно-літературна **	На тиждень	11	11
	На рік	385	385
Математична	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Природнича	На тиждень	2	4
	На рік	70	140
Соціальна і здоров'язберезувальна	На тиждень	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Технологічна	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Інформатична	На тиждень	1,5	1,5
	На рік	52,5	52,5
Мистецька	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Фізична культура***	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	30	32
	На рік	1050	1120
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення	На тиждень	0	2
	На рік	0	70

індивідуальних консультацій та групових занять			
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

4. Навчальний план Шибиринівської ЗОШ І-ІІІ ст з визначенням переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленням за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання.

1. Навчальний план для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) Шибиринівської ЗОШ І-ІІІ ст сформовано у відповідності до Типового навчального плану для 5- 9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (додаток 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року № 235) та до загального обсягу навчального навантаження для учнів 5-6 класів (Таблиця 1 Освітньої програми закладу) і подано в таблиці №2.

2. Кількість навчальних годин для вивчення української мови в закладі освіти виділена у відповідності до четвертого абзацу третьої частини статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

3. Уроки з фізичної культури є обов'язковими і проводяться три рази на тиждень (четверта частина статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»).

4. За рахунок додаткових годин підсилено вивчення громадянської та історичної освітньої галузі в 5 класі.

5. У Шибиринівській ЗОШ І-ІІІ ст запроваджуються такі інтегровані курси: Інтегрований курс «Пізнаємо природу»; Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут».

Навчальний план з навчанням українською мовою

Таблиця № 2

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень	
		5 клас	6 клас
		2022-2023	2023-2024
Мовно-літературна:	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Іноземна мова(англійська)	3,5	3,5

	Зарубіжна література	1,5	1,5
Математична	Математика	5	5
Природнич	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'язбережувальна:	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
	Етика	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	2	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2
Технологічна	Технології	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Мистецька:	Образотворче мистецтво	1	1
	Музичне мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		27+3	29+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	2
Проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		27+3	31+3

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

**Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не перевищує загальної кількості годин, визначеної у Таблиці 1

5. Перелік модельних навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом Шибиринівської ЗОШ І-ІІІ ст (таблиця №3)

1. На основі модельної навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчителями Шибиринівської ЗОШ І-ІІІ ст складається календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу освіти є неприпустимим.

2. Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, що включає свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну

та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають Освітній програмі закладу.

3. Автономія вчителя забезпечується розробленням та впровадженням проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

4. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховує при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

5. Адміністрація закладу освіти може лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Модельні навчальні програми Шиbirинівської ЗОШ І-ІІІ ст

Таблиця 3

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор(-и)
Мовно-літературна	«Українська мова.5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т,Д.
	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.Б.
	«Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудницька Н.П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А
	«Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.
Природнича	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
Соціальна та здоров'язбережна	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для	Гущина Н.І., Василяшко І.П.

	закладів загальної середньої освіти	
	«Етика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.
Інформатична	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Завадський І.О., Коршунова О.В., Лапінський В.В
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.
Математична	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.
Громадянська та історична	«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Желіба О.В., Мокрогуз О.П.
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А. Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші

6. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

У рамках академічної свободи вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічних, кадрових, навчально-методичних, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. На вибір форм організації освітнього процесу впливають види діяльності, визначені в модельних програмах, обраних даним закладом освіти.

Основними формами організації освітнього процесу в Шибиринівській ЗОШ І-ІІІ ст є уроки:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Формами організації освітнього процесу в Шиbirинівській ЗОШ I-III ст можуть бути:

- лекції, семінари, екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, співбесіди, навчально-практичні заняття, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;
- консультації, які проводяться з учнями, що не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів.

Форми організації освітнього процесу в закладі освіти можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів/ інтегрованих курсів за умови виконання державних вимог Державного стандарту.

Вибір форм і методів навчання вчитель закладу освіти визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у модельних навчальних програмах окремих предметів/інтегрованих курсів.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

7. Опис інструментарію оцінювання.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів/інтегрованих курсів обов'язкового освітнього навчального плану.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 5-6 класах здійснюються у бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для

відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення здобувачами освіти принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне(формувальне), підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

1. формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.
2. інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року.
3. надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний

зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

4. створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.
5. корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці.

Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти. Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок.

Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учнів протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує

педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учням не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 зі змінами у редакції наказу МОН від 08.05.2019 року №621.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише здобувачу освіти, батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем/ученицею, та коригування освітнього процесу.

Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів,

виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.